

KONFERENSIYALAR COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**VI RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA
VA YECHIMLAR**

AVGUST, 2025

ELEKTRON NASHR:
<https://konferensiyalar.com>

ANJUMANLAR PLATFORMASI

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

**VI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2025-yil, avgust

TOSHKENT-2025

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
VI Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.1-
jild, 6-son (avgust, 2025-yil). – 177 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: “Scienceproblems Team” MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 7-avgust

Mas'ul muharrir:
Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda “Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar” mavzusidagi VI Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan. Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

Barcha huqular himoyalangan.
© Scienceproblems team, 2025-yil
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil

MUNDARIJA

TEXNIKA FANLARI

<i>Bozorboyev Abbosjon, Ravshanov Shavkat</i> <i>KUNJUT O'SIMLIGINING XUSUSIYATLARI VA UNING HOSILINI YIG'ISHTIRIB OLISHDAGI MUAMMOLARI</i>	6-9
<i>Iskandarov Orifxon</i> <i>TIRIKOTAJ MATOLARIDA SIFAT NAZORATI</i>	10-12
<i>Odinayev Mirjalol</i> <i>"AI-TRANSLATE" TEXNIK HUJJATLARNI SUN'YI INTELLEKT ORQALI AVTOMATIK TARJIMA QILISH VA HUQUQIY MASLAHATLAR AXBOROT TIZIMI – TEXNIK JIHATDAN TARTIBGA SOLISHDA INNOVATSION YECHIM</i>	13-18

QISHLOQ XO'JALIGI FANLARI

<i>Karimov Nurbek</i> <i>TURLI USULDA YERGA ISHLOV BERISHNI SOYA PARVARISHLANGAN MAYDON TUPROG'INING SUV O'TKAZUVCHANLIGIGA TA'SIRI</i>	19-22
--	-------

TARIX FANLARI

<i>Bobojonova Zuxra</i> <i>TEMURIY MALIKALARNING HUKMDORLAR HAYOTIDAGI O'RNI</i>	23-25
<i>Xalilov Baxodir</i> <i>ZAMONAVIY KUTUBXONALARNING MAKTABDAN TASHQARI TA'LIMDAGI O'RNI: NAVOIY VILOYATI MISOLIDA</i>	26-31
<i>Xoliqova Ra'noxon</i> <i>"MARKAZIY OSIYODA SUN'YI INTELLEKT TUFAYLI AYOLLAR IMKONIYATLARI: STEM TA'LIMI, GENDER TENGLIGI VA IQTISODIY FAOLLIK SSENARIYLARI"</i>	32-34
<i>Xasanova Nargiza</i> <i>YANGI DAVR: ILM-FANI INNOVASIYALARIDA AYOL-QIZLAR ISHTIROKINING DOLZARB AHAMIYATI</i>	35-38

IQTISODIYOT FANLARI

<i>Salomov Temurbek</i> <i>THE ROLE OF PILGRIMAGE TOURISM IN ENHANCING THE SERVICE SECTOR: A CASE STUDY OF UZBEKISTAN</i>	39-43
<i>Raxmanov Ulugbek</i> <i>TIJORAT BANKLARIDA BUXGALTERIYA HISOBINING HISOBVARAQLAR REJASIGA MUVOFIQ TAHLILY AVTOMATLASHTIRILGAN NAZORAT MEXANIZMINI YARATISH</i>	44-45
<i>Toshtemirov To'lqin</i> <i>KICHIK TADBIRKORLIK SUB'EKTLARINING SUN'YI BO'LINISH MUAMMOLARI</i>	46-49
<i>Mansurova Sayyora</i> <i>INNOVATSION PROPTECH-PLATFORMALAR VA ULARNING KO'CHMAS MULK BOZORIGA TA'SIRI</i>	50-53
<i>Rajabov Alibek</i> <i>INNOVATSION IQTISODIYOTNI SHAKKLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARINI</i>	54-57
<i>Ochilov Mels, Sayfiyeva Parizoda</i> <i>EFFECTS OF INDUSTRIAL POLICY ON THE INVESTMENT ENVIRONMENT: LESSONS FROM GLOBAL EXPERIENCES</i>	58-60

FALSAFA FANLARI

Abdullayev Sodiqjon

MILLIY O'ZLIKNI TIKLASH JARAYONIDA EKOLOGIK TAFAKKUR VA SALOMATLIK

QADRIYATLARI..... 61-66

Gafurova Munajat

O'ZBEKISTONDA GENDER TENGLIGINI TA'MINLASHDAGI JAMIYAT VA

DAVLAT O'RTASIDAGI DIALEKTIK MUNOSABATLARI..... 67-70

Davronov Bahodir

SUN'YI INTELLEKT YORDAMIDA AXBOROT MUHITINING GUMANITAR QADRIYATLARGA

NISBATAN ASIMMETRIK MUNOSABATI..... 71-76

Latipov Sardor

KORRUPSIYANING TARIXAN SHAKLLANISHI VA TURLARI..... 77-81

FILOLOGIYA FANLARI

Xoliyorova To'lg'anoy

O'ZBEK TILI MILLIY KORPUSINING TA'LIM VA ILMIY TADQIQOTLARDAGI O'RNI..... 82-83

Ro'ziyev Temur

ADABIY-ESTETIK QARASHDA TAFAKKUR VA TUYG'UNING O'RNI..... 84-92

Gulmuradova Sobira

"XUSHKELDI" DOSTONI MATNI TARKIBIDAGI ETNOGRAFIK MUNDALAMLARNING MILLIY –

MADANIY XUSUSIYATLARI..... 93-95

Qosimova Malika

SINXRON TARJIMADA MASHINA TARJIMASINING AFZALLIKLARI XUSUSIDA..... 96-99

Bahromjonova Shahnoza

HODI ZARIF VA YANAGITA KUNIO ILMIY MEROSI:

FOLKLORSHUNOSLIKDA QIYOSIY TAHLIL..... 100-102

Ayimbetova Damekhan

ZAMONAVIY INGLIZ SHE'RIYATIDA HAYVONLARNI

TASVIRLASHNING O'ZIGA XOSLIKLARI..... 104-107

YURIDIK FANLARI

Komilov Avazbek

INTIZOMIY JAVOBGARLIK TO'G'RISIDA ISH QO'ZG'ATISH HAQIDAGI QAROR,

UNING SHAKLI VA MAZMUNIGA NISBATAN TALABLAR..... 108-110

Shamsitdinova Manzura

TEACHING LISTENING COMPREHENSION..... 111-112

Xadjiyev Azizbek

"IJTIMOIY ADOLAT" TAMOIYILINING XALQARO QONUNCHILIK

AMALIYOTIDA YORITILISHI..... 113-116

Уктамов Комрон

РЕГУЛИРОВАНИЕ ТРАНСГРАНИЧНЫХ ВОД ПЕРВЫМ ВОДНЫМ КОДЕКСОМ

РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН..... 117-123

Исмоилов Бехрузбек
ОСОБЕННОСТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ТЕЛЕКОММУНИКАЦИОННЫХ УСЛУГ В
РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН..... 124-129

PEDAGOGIKA FANLARI

Qo`shmurodova Aziza
BOSHLANG`ICH SINFLARDA VATANGA MUHABBAT TUYG`USINI SHAKLLANTIRISHDA
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA INTEGRATSIYALASHGAN
TA`LIM METODLARINI QO`LLASH..... 130-133

Mamatqosimova Nodira
SSENARIY YARATISHDA BADIY ADABIYOT NAMUNALARIDAN
FOYDALANISH USULLARI..... 134-137

Sattoriy Shohruh
TA`LIM SIFATI USTIDAN NAZORAT MEXANIZMLARINI BOSHQARISH TIZIMINI
TAKOMILLASHTIRISH..... 138-141

Jabborova Umida
TEXNOLOGIYA DARSLARIDA O`QUVCHILARNING TEXNIK SAVODXONLIGINI ROBOTOTEXNIKA
ELEMENTLARI ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNING DIDAKTIK IMKONIYATLARI..... 142-144

Xujanazarova Nozima
RAQAMLI PLATFORMALARDA IQTISODIY MATNLARNI TARJIMA QILISHGA YO`NALTIRILGAN
INTERAKTIV O`QUV TOPSHIRIQLARI VA KEYS-STADIYALARNI YARATISH..... 145-148

Aripjanova Dinora
RAQOBATBARDOSH RAHBAR SHAXSINI SHAKLLANTIRISHDA MOTIVATSIYA
MEXANIZMLARINING SAMARALI MODELI..... 149-151

Dosanova Gulbanu
OLIY TA`LIM MUASSASALARI TALABALARIDA AXBOROT MADANIYATINI
SHAKLLANTIRISHNING DIDAKTIK SHART-SHAROITLARI..... 152-154

Isokov Ravshanbek
INNOVATIVE APPROACHES TO FOSTERING HISTORICAL MEMORY AND CULTURAL IDENTITY
IN STUDENTS..... 155-160

TIBBIYOT FANLARI

Urunbayeva Dilorom, Xudaybergenova Shaxnoza
XOSHIMOTO TIREOIDITINING KECHISHIDA RUXNING O`RNI..... 161-163

Nabiyeva Umida
GIPERTONIYANING KELIB CHIQISHI VA OLDINI OLISHNING
ZAMONAVIY TAMOYILLARI..... 164-166

PSIXOLOGIYA FANLARI

Polvanov Rasulbek
INTERNET QARAMLIGI VA SHAXSNING IJTIMOY MOSLASHUVIGA TA`SIR QILUVCHI
OMILLAR ZAMONAVIY MAUGLI SINDROMI KONTEKSTIDASH..... 167-172

Усманова Лилия
ТИПОЛОГИЯ СЕМЬИ В УЗБЕКИСТАНА: ТРАДИЦИИ, ТРАНСФОРМАЦИИ И
СОВРЕМЕННЫЕ ВЫЗОВЫ..... 173-176

TIRIKOTAJ MATOLARIDA SIFAT NAZORATI

Iskandarov Orifxon Fozilxon o'g'li

Namangan muxandislik texnologiyalari institute magistranti
Namangan, O'zbekiston

Annotatsiya. Ushbu maqolada trikotaj matolar sifatini ta'minlash va uni nazorat qilish mexanizmlari ko'rib chiqilgan. Tadqiqotda trikotaj matolarni ishlab chiqarish jarayonida yuzaga keluvchi nuqsonlar, ularni aniqlash usullari hamda sifat mezonlari tahlil qilindi. Metrologik nazorat, vizual inspeksiya, avtomatlashtirilgan tekshiruv tizimlari va ularning samaradorligi yoritildi. Tadqiqot yakunida amaliy tavsiyalar berildi.

Kalit so'zlar: trikotaj mato, sifat nazorati, nuqson, avtomatlashtirilgan tizim, texnik standartlar.

QUALITY CONTROL IN KNITTED FABRICS

Iskandarov Orifkhon Fozilxon ugli

Master's Student, Namangan Institute of Engineering and Technology
Namangan, Uzbekistan

Annotation. This article examines the mechanisms of quality assurance and control in knitted fabrics. The study analyzes defects that arise during the production process, methods of their detection, and quality criteria. Metrological control, visual inspection, and automated testing systems are evaluated in terms of efficiency. Practical recommendations are provided at the end of the research.

Key words: knitted fabric, quality control, defect, automated system, technical standards

Tekstil sanoatida trikotaj matolar keng qo'llaniladi, chunki ular cho'ziluvchanlik, yumshoqlik va moslashuvchanlik kabi afzalliklarga ega. Tirikotaj matolar sifati esa iste'molchining ishonchini qozonishda, eksport imkoniyatlarini kengaytirishda va raqobatbardoshlikni oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu sababli trikotaj mahsulotlarda sifatni aniqlash, saqlash va boshqarish eng dolzarb masalalardan biridir.

Sifat nazorati ishlab chiqarishning barcha bosqichlarida qo'llaniladi va materiallar, ishlab chiqarish texnologiyalari, uskunalar holati va inson omili kabi omillarga tayanadi. So'nggi yillarda ushbu sohada avtomatlashtirilgan tizimlar va raqamli texnologiyalar keng joriy etilmoqda, bu esa sifat nazoratining aniqligi va samaradorligini oshiradi.

Mazkur maqolada tirikotaj matolarida uchraydigan asosiy nuqsonlar, sifat ko'rsatkichlari, nazorat metodlari va amaliy takliflar tahlil qilinadi.

Tadqiqot quyidagi bosqichlarda amalga oshirildi:

Material tanlovi

Tadqiqot obyekti sifatida paxta va sintetik tolalardan tayyorlangan turli zichlikdagi trikotaj matolar tanlandi. Jumladan, interlok, rib, piqe, lacoste kabi turlari o'rganildi. Har bir namunada zichlik (g/m^2), trikotaj naqsh turi, ip tarkibi, cho'ziluvchanlik darajasi va qalinlik qayd etildi.

Laboratoriya sharoitidagi o'lchovlar

Matolar quyidagi asbob-uskunalar yordamida tekshirildi:

1) ZwickRoell universal sinov mashinasi – cho'ziluvchanlik va mustahkamlikni aniqlash uchun.

2) Datacolor spektrofotometri – rang barqarorligi va bir xil ranglanish darajasini aniqlash uchun.

3) Yangi texnologiyali vizual inspeksiya kamerasi (AI asosida) – to'qishdagi vizual nuqsonlarni aniqlash.

Olingan natijalar SPSS dasturida tahlil qilindi. Korelyatsiya, dispersiya va o'rtacha qiymatlar aniqlanib, matolar sifati bilan bog'liq asosiy parametrlar o'rtasidagi bog'liqlik o'rganildi.

a) Trikotaj matolarda uchraydigan nuqsonlar

O'rganilgan namunalar asosida quyidagi nuqsonlar qayd etildi:

Nuqson turi	Uchrash chastotasi (%)	Ta'siri
Ip uzilishi	23.5%	Estetik ko'rinishni yomonlashtiradi
Teshilish / qirqilish	18.2%	Matoning xizmat muddatini qisqartiradi
Noaniq naqsh	15.6%	Namuna takrorlanuvchanligini buzadi
Rang notekisligi	21.1%	Sifatli ko'rinishdan yiroqlashtiradi
Qalinlikdagi tafovutlar	9.7%	Yuvishga nisbatan sezuvchanlikni oshiradi

b) Avtomatlashtirilgan tekshiruv natijalari

Vizual inspeksiya kameralari yordamida inson faktorisiz 94% aniqlikda nuqsonlar aniqlandi. AI asosidagi modellar matodagi naqsh nomuvofiqligini, rang o'zgarishlarini, strukturadagi uzilishlarni aniqlashda yuqori samara berdi.

c) Texnologik parametrlar va sifat bog'liqligi

Dispersiya tahlili quyidagilarni ko'rsatdi:

- Ip zichligi va cho'ziluvchanlik o'rtasida $r = 0.73$ (mustahkam bog'liqlik).
- Matoning qalinligi va vizual sifati o'rtasida $r = 0.68$.

Tadqiqot natijalari trikotaj matolarning sifatiga eng katta ta'sirni ip sifati, to'qish texnologiyasi va rang berish jarayoni ko'rsatishini tasdiqlaydi. Sifat nazoratining oddiy vizual usullari ko'plab subyektiv xatoliklar bilan bog'liq bo'lsa, avtomatlashtirilgan texnologiyalar aynan shularni bartaraf etishga xizmat qilmoqda.

AI asosidagi tasvir tahlili tizimlari ayniqsa yuqori aniqlikda ishlab, inson omilidan holi tekshiruvni ta'minlaydi. Ular ishlab chiqarish liniyasiga o'rnatilganda real vaqtda nuqsonlarni aniqlashga yordam beradi, bu esa mahsulotni saralash va qadoqlash bosqichlarida katta tejash imkonini beradi.

Shuningdek, matolarni ranglash bosqichida qo'llanilayotgan reaktiv bo'yoqlarning barqarorligi, pishirish harorati va vaqtning muvozanatli tanlanishi nihoyatda muhim omillar sifatida ko'rsatildi. Rang notekisligi aksar hollarda texnologik rejimga rioya qilinmagan hollarda paydo bo'lgan.

Trikotaj matolarda sifat nazorati tizimi butun ishlab chiqarish zanjiri davomida izchil va kompleks yondashuvni talab etadi. Ushbu tadqiqot shuni ko'rsatadiki:

- Sifatga ta'sir qiluvchi asosiy omillar – ip sifati, to'qish texnikasi va rang berish jarayoni.
- Avtomatlashtirilgan tekshiruv tizimlari inson faktorisiz yuqori aniqlikda sifatni baholashga yordam beradi.
- Ishlab chiqarishda sifat nazorati texnik standartlar asosida yo'lga qo'yilishi lozim.

Amaliy tavsiyalar:

1. AI asosidagi vizual inspeksiya tizimlarini keng joriy etish.
2. Har bir ishlab chiqarish partiyasida laboratoriya sinovlarini majburiy joriy qilish.
3. Xodimlarga sifat bo'yicha uzluksiz malaka oshirish treninglarini tashkil qilish.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Karimov, N. (2020). "To'qimachilikda sifatni boshqarish asoslari". Toshkent: Iqtisod-Moliya nashriyoti.
2. Ismatov, A. va boshqalar (2019). "Trikotaj matolar texnologiyasi". Namangan: NMTI nashriyoti.
3. ISO 9001:2015 – Quality Management Systems – Requirements.
4. ISO 11664-4:2008 – Colorimetry standards.
5. Kwon, O., et al. (2022). "Automated Visual Inspection in Textile Manufacturing". Textile Research Journal, 92(3), 367–380.
6. Park, J. & Lee, H. (2021). "The impact of yarn properties on fabric defects". Journal of Textile Engineering, 67(1), 51–59.
7. Uzbek Textile Association Annual Report, 2023.
8. O'zbekiston Respublikasi Standarti O'z DSt 2767:2017 – Tirikotaj mahsulotlari sifati.

**YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR**
VI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI
2025-yil, avgust

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
VI Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.1-
jild, 6-son (avgust, 2025-yil). – 177 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 7-avgust

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Science problems team, 2025-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil.